

Bijdragen en mededelingen van de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren

OVERHEIDSMATREGELEN MET BETREKKING TOT HET PARTICULIERE BOS

[931]

In augustus 1957 is het jaarlijkse congres van de C.E.A. te Helsinki gehouden. In de commissie voor het particuliere en het gemeente bos heeft prof. dr. J. Speer uit München een rapport uitgebracht, getiteld: „Einfluss der staatlichen Masznahmen auf die private Forstwirtschaft". In dit rapport wordt een overzicht gegeven van de maatregelen van de overheid in een aantal bij de C.E.A. aangesloten landen, de verschillende deelstaten van Duitsland, Finland, Italië, Luxemburg, Oostenrijk, Zwitserland en Nederland. Aan dit rapport ontleen wij het volgende.

De instandhouding van het bos.

Het blijkt dat in alle landen, met uitzondering van Finland, een kapvergunning wordt vereist. In Finland is deze in bepaalde gebieden voorgeschreven, in de overige delen oefent de overheid een algemene controle uit. Met de eis van een kapvergunning hangt nauw samen de verplichting om opnieuw te bebossen. Dit voorschrift bestaat in alle bij het onderzoek betrokken landen. Bij het niet naleven van deze verplichting kan de herbebossing op kosten van de boseigenaar door de overheid plaatsvinden. De herplantplicht omvat mede de verbetering van de onvoldoende geslaagde beplanting.

Verder bestaan in verschillende landen wettelijke voorschriften die tot doel hebben het bos te beschermen, bijvoorbeeld regelen tot het voorkomen en bestrijden van bosbrand en tot het voorkomen en bestrijden van insektenplagen. Daarnaast is in de meeste landen de invoer en uitvoer van zaad en plantgoed aan voorwaarden gebonden teneinde ziekten te weren.

Ten slotte zijn in Finland en Zwitserland grenzen gesteld aan de hypothecaire belasting van bossen, terwijl in Duitsland hiervoor een vergunning nodig is.

Maatregelen tot behoud van de beschermende werking van het bos.

In alle bergachtige landen bestaan bepalingen om kaalslag van zogenaamde „Schutzwälder" te voorkomen of aan beperkingen te onderwerpen. In dergelijke bossen is het veelal tevens verboden vee te laten weiden.

Maatregelen waardoor in de bedrijfsvoering wordt ingegrepen.

In sommige landen bijvoorbeeld Duitsland, Italië en Oostenrijk zijn regels gegeven ter bescherming van de aangrenzende bossen. Men moet

bijvoorbeeld windsingels laten staan. Voorts worden in vele landen voor- schriften gegeven omtrent dunning en kaalslagen (voor de laatste is een speciale vergunning voorgeschreven. In Oostenrijk wordt in sommige bondsstaten de aanstelling van deskundig personeel geëist. In Duitsland, Finland, Italië en Oostenrijk is strooiselroof geheel of gedeeltelijk ver- boden.

In Duitsland (Niederrhein-Westfalen) en Oostenrijk moet een spe- ciale goedkeuring worden gevraagd wanneer men meer hout wil kappen dan overeenstemt met de normale bijgroei.

Behoud van verantwoorde bedrijfseenheden.

In Oostenrijk en Zwitserland is de eigendomsoverdracht van bosgron- den aan een vergunning gebonden, teneinde speculatie of vorming van „grootbedrijven” tegen te gaan. In Zwitserland (Kanton Bern) is de verdeling bij vererving beneden een oppervlakte van 36 ha verboden. Ook in Duitsland moet voor verkoop van bos (evenals van landbouwgrond) een vergunning worden verleend. Deze wordt geweigerd wanneer het land in handen komt van een niet-landbouwer of niet-bosbouwer.

Tegenover de vele beperkingen in de beschikkings- en beheersbevoegd- heid, die de overheid zich in het algemeen veroorlooft, is het billijk, dat de overheid hier iets tegenover stelt. Dit is temeer gerecht- vaardigd omdat door de herplantverplichting de boseigenaar wordt be- perkt in de beschikkingsbevoegdheid over de ontvangsten in geld bij het oogsten van zijn produkt. Onderscheiden kunnen worden de navol- gende subsidies.

Directe subsidies.

In Duitsland worden door verschillende deelstaten subsidies en lenin- gen toegekend. In Finland wordt krediet tegen lage rente beschikbaar ge- steld. In Italië worden voor herbodding en nieuwe bebossing subsidies tot $\frac{2}{3}$ der aanlegkosten verstrekt (In het gebergte zelfs 75%). Ook in Luxemburg en Oostenrijk worden bijdragen in de kosten van de be- bossing verleend. In Zwitserland worden de overheidsbijdragen slechts verstrekt in bijzondere gevallen, bijvoorbeeld bij ontwatering (30—50%), bij gebergtebebossing 25%, bij lawineschade 80%, bij omzetting van hakhout in opgaand bos 25%.

Indirecte subsidies door fiscale tegemoetkomingen.

In Zwitserland betalen boseigenaren geen omzetbelasting evenals in Duitsland bij omzetten van minder dan 80.000 DM per jaar. In Oosten- rijk en Duitsland is verder de omzetbelasting voor hout op een lager percentage vastgesteld. Vrijstelling van inkomstenbelasting komt in deze landen niet voor. Wel kent men soms vrijstelling van grond- en gemeente- belastingen.

Concluderend kan worden gezegd, dat in alle Europese landen, die bij het onderzoek waren betrokken, de overheid sterk ingrijpt in de eigen- dom van de boseigenaar. Dit geldt vooral voor bergachtige landen. Hier- tegenover staat, dat in al deze landen de overheid, zowel rechtstreeks door het toekennen van subsidie, als indirect door belastingfaciliteiten de bosbouw steunt.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN

[1963]

Sinds enige maanden zijn in de hoofdafdeling Sociale Zaken van het Bosschap onderhandelingen gevoerd over een nieuwe C.A.O. Het bleek, dat de arbeidersorganisaties onder andere een verhoging van de lonen voor vaste arbeiders wensten te zien doorgevoerd. Onze vereniging maakte hiertegen bezwaren om twee redenen: ten eerste zijn de houtprijzen de laatste tijd gevoelig gedaald, zodat de economische positie van de bosbouw belangrijk slechter is geworden en ten tweede heeft de regering in het kader van de bestedingsbeperking de wens uitgesproken, dat in 1958 geen verdere loonsverhogingen worden doorgevoerd.

Zoals in de ledenvergadering van mei 1957 reeds werd besproken, hebben de werknemersorganisaties verzocht een werkclassificatie-onderzoek in de bosbouw te ondernemen. Een dergelijk onderzoek heeft ten doel de functie van de bosarbeiders, al dan niet onderscheiden in verschillende groepen van bosarbeiders, te analyseren en te beschrijven. Nadat dit is geschied, worden aan de verschillende facetten van deze arbeid volgens een genormaliseerde methode punten toegekend. Het totaal aantal punten, waarmee aldus de functie van bosarbeiders wordt gewaardeerd, geeft een richtlijn voor de vergelijking van het beroep bosarbeider met andere beroepen, zoals landarbeider, bouwvakarbeider enz.

Deze werkclassificatie is ter hand genomen in een groot aantal bedrijfstakken, onder andere in de landbouw, cultuurtechnische werken en tuinbouw. Voorts in belangrijke niet-agrarische bedrijfstakken zoals metaalnijverheid en bouwnijverheid.

Het bestuur van onze vereniging meende, dat het zich niet mocht onttrekken aan de aandrang om een dergelijk onderzoek ook in de bosbouw te entameren, omdat het ook voor ons van belang is een inzicht te verkrijgen in de waarde van de bosarbeid, vergeleken bij andere arbeid. Wij hebben echter uitdrukkelijk het voorbehoud gemaakt, dat het resultaat van het werkclassificatieonderzoek voor ons niet bepalend is voor de loonhoogte. Ook andere factoren, zoals de economische positie van de bosbouw, zijn hierbij van groot, ja, van overwegend belang. In verband met onze bereidheid een werkclassificatierapport te doen uitbrengen, kon overeenstemming worden bereikt de thans geldende C.A.O. tot 1 november 1958 te verlengen. Wij achten het niet waarschijnlijk, dat het meer genoemde werkclassificatierapport reeds voor 1 november ter tafel ligt. Het zal dan wel nodig zijn de C.A.O. opnieuw te verlengen.

Voorts werd afgesproken, dat de eerstvolgende C.A.O., ongeacht de vraag of deze met ingang van 1 november a.s. zal worden afgesloten, dan wel tegen een latere datum, zal gelden tot en met 30 april 1960.

Tenslotte is in de hoofdafdeling Sociale Zaken reeds gedurende lange tijd gesproken over een verordening op de arbeids- en rusttijden. Zoals bekend zal zijn, is in 1955 de Arbeidswet mede op de landbouw en bosbouw toepasselijk verklaard. De wetgever heeft echter aan Landbouwschap en Bosschap de gelegenheid gegeven om een verordening te maken,

die de arbeids- en rusttijden regelt. Indien deze lichamen van de hun gegeven mogelijkheid geen gebruik maken, dan zal de overheid een regeling bij algemene maatregel van bestuur vaststellen.

Aangezien het bestuur van oordeel was, dat het de voorkeur verdiende een regeling door het Bosschap te doen maken en dit niet door de overheid te doen geschieden, hebben wij er naar gestreefd tot overeenstemming te geraken met de werknemersorganisaties. Ten aanzien van de meeste geschilpunten werd inderdaad overeenstemming bereikt, zodat verwacht kan worden, dat een verordening tot stand komt. Nadat de tekst van de verordening, zoals deze aan het bestuur van het Bosschap zal worden voorgelegd, is vastgesteld, zullen wij deze in het tijdschrift bespreken.

Referaat

[443.3 (46)]

Osservazioni sulla biologia di *Melampsora pinitorqua* Rostr. sul litorale tirrenico. Francesco Moriondo. Monti e Boschi 1 (8) 1957 (31—35).

De proeven en waarnemingen tevelde van *Melampsora pinitorqua* Rostr. op jeugdige bezaaiingen van *Pinus pinea* in de domeinbossen van Feniglia bij Orbetello hebben de eerste resultaten opgeleverd op wetenschappelijk en practisch gebied. Behalve *Pinus pinea* en in Centraal Europa, *Pinus silvestris*, *Pinus montana*, *Pinus Pinaster* en *Pinus strobus* wordt ook het blad van populieren aangetast, namelijk dat van *Populus tremula*, *P. alba* en hun kruisingsvormen. Hierop worden de uredo-sporen gevormd.

Men heeft geconstateerd, dat in het bos van Feniglia de verspreiding van de parasiet bijzonder wordt begunstigd door de ecologische condities op de andere gastheer, de populier. De zwam kan zijn levenscyclus alleen op de populier voltooiën en *Pinus pinea* is in Feniglia slechts een toevallige gastheer. Dit komt niet door de resistentie van *Pinus pinea*, maar door het klimaat van de groeiplaats. De regenval, die gedurende de lente gering is of afwezig, verhindert de kieming van teleutosporen, terwijl de verspreiding van de basidiosporen en de infectie van de scheuten van *P. pinea* alleen mogelijk schijnt te zijn met de heersende zeewinden en in de vochtigste gedeelten van de duinen. Op enkele vochtige plaatsen is *P. pinea* in de regenachtige jaren 1950 en 1951 vrij belangrijk aangetast, maar in het algemeen lijdt *P. pinea* geen schade. In de daaropvolgende droge jaren nam de intensiteit van de aantasting sterk af.

De caeoma-sporen, gevormd op *P. pinea*, kunnen de populier aantasten. De roestzwam blijkt echter ook op de populier te kunnen overwinteren in de knoppen. Als deze in het voorjaar uitlopen, ontwikkelt zich ook het mycelium in de jonge scheuten en vormt daar spoedig uredo-sporen. De belangrijkheid van de caeoma-sporen bij de verbreiding van de zwam, wordt nog verminderd door het feit, dat deze alleen bij een vochtig voorjaar, dus zelden optreden. Verder ook door het feit dat de caeomata maar een korte levensduur hebben, doordat de aangetaste scheut spoedig afsterft door de reacties van de gastheer tot herstel van het weefsel.

Over het optreden van pycnosporen heeft men nog geen gegevens.

De roestzwam, die reeds lang op de populier aanwezig was, heeft dus toen *P. pinea* werd geplant, deze kunnen aantasten. Er zijn nog meer gevallen in Italië waargenomen, maar het optreden van de zwam baart geen ernstige zorgen, de aantastingen zijn altijd beperkt wat plaats en tijd betreft. Meest zijn jonge dennen getroffen tot 10 jaar oud. Ook *Pinus sylvestris*, *Pinus Pinaster* en *Pinus nigra* Arn. zijn in Italië aangetast.

Over het algemeen zijn de omstandigheden in Italië niet gunstig voor het optreden van de zwam. Men kan bij nieuwe beplantingen aantastingen trachten te vermijden door het microklimaat van het gebied te beïnvloeden en door het gebruik van populier te vermijden, eventueel deze te verwijderen.

T. B.